

Måned rapport luftforurensninger

November og desember 2012

Noe forurenset luft i november og desember

Både i november og desember var de registrerte forureningsnivåene generelt lavere enn i de samme månedene i tidligere år. November var preget av mildt, fuktig vær med en del vind. Dette førte til lite svevestøvforurensning fra vei og vedfyring, samt relativt lite eksosforurensning.

Figur 1 viser registrerte månedsmidler av svevestøv (PM_{10}) i november måned sammenlignet med samme måned i de tre foregående årene.

I desember ble det både tørrere og kaldere. I tillegg til trafikk bidro derfor også vedfyring til at det noen dager ble registrert forhøyede konsentrasjoner av luftforurensning. Figur 2 viser et eksempel på hvordan konsentrasjonene av luftforurensning kan variere når både trafikk og vedfyring bidrar. I tillegg til rushtidstopper på dagen som følge av eksos (NO_2), får man gjerne en topp på kvelden der små svevestøvpartikler ($PM_{2,5}$) fra vedfyring er hovedkilden til luftforurensningen.

I desember ble det registrert noen overskridelser av forureningsforskriftens grenseverdi for timemiddel av NO_2 (nitrogen dioksid). Overskridelsene ble registrert i sterkt trafikkerte områder, på dager med lite vind. Totalt antall overskridelser av forureningsforskriftens timegrenseverdi for nitrogen dioksid (NO_2) er gitt i tabell B.

Helseeffekter¹

I november kunne følsomme personer oppleve negative helseeffekter i opptil 22 % av tiden, og i desember i opptil 33 % av tiden. Dette skyldtes hovedsakelig trafikkforurensning i sterkt trafikkerte områder. På enkelte dager bidro også vedfyring til forringelse av luftkvaliteten.

Oppsummering av 2012

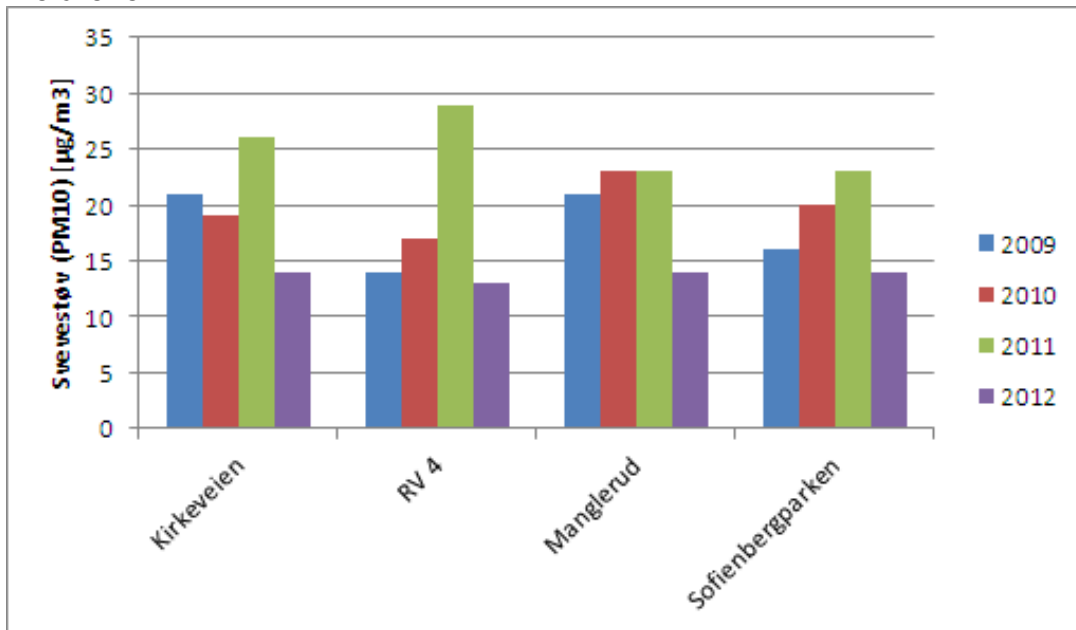
I 2012 ble det for sjette år på rad målt færre overskridelser enn det forureningsforskriften tillater for døgnmiddel av PM_{10} (svevestøv), se tabell B og figur 3. Tiltak rettet mot veistøv, herunder piggdekkavgift, miljøfartsgrense og støvdemping/rengjøring av veibane, har hatt positiv effekt når det gjelder å begrense antallet overskridelser av PM_{10} .

Forskriftens grenseverdi for timemiddel av NO_2 (nitrogen dioksid) ble ikke oppfylt ved alle målestasjonene i 2012. I enkelte sterkt trafikkerte områder ble det registrert flere timer over grenseverdien enn de 18 tillatte. Det har imidlertid vært betydelig færre overskridelser i 2012, sammenlignet med 2010 og 2011, se figur 4. Variasjonen mellom årene skyldes meteorologiske forhold. I 2012 var det f.eks. ingen lengre perioder med stabile værforhold (såkalt inversjon), slik man hadde i de to foregående årene, spesielt i 2010.

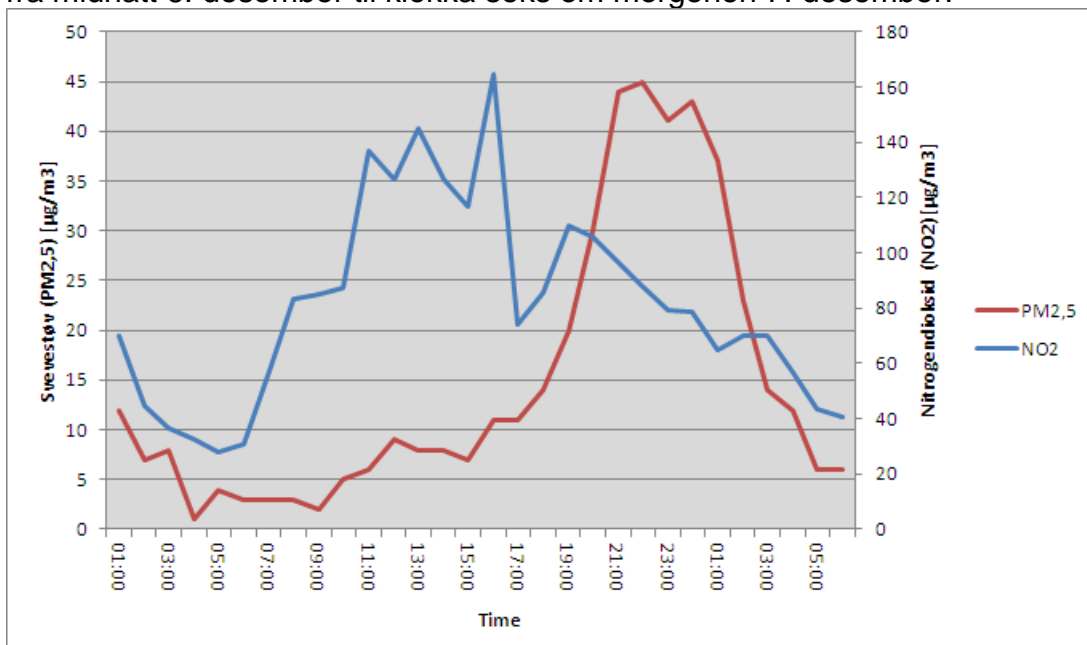
Grenseverdien for årsmiddel av NO_2 ble overskredet på fire av målestasjonene i 2012, se tabell C og figur 4.

¹ Informasjon om helseeffekter er basert på Folkehelseinstituttets hjemmeside (www.fhi.no), de nasjonale varslingsklassene, og Klif og Folkehelseinstituttets luftkvalitetskriterier. Se også tabell 1 og 2 i vedlegget til måned rapporten.

Figur 1. Månedsmidler for svevestøv (PM10) ved utvalgte målestasjoner i november de siste fire årene.

Figur 2. Variasjon av forurensning fra nitrogen dioksid (NO_2) og svevestøv ($\text{PM}_{2,5}$) ved Bygdøy allé en dag både trafikk og vedfyring bidro til konsentrasjonene. Figuren viser tiden fra midnatt 6. desember til klokka seks om morgenen 7. desember.

Tabell A. Meteorologiske data fra Valle Hovin.

	Temperatur** (°C)			Vindhastighet (m/s)			Relativ fuktighet (%)			Stabilitet* (°C)		
	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks
November 2010	-2,5	-14,9	9,1	3,9	0,2	11,2	80,7	45,8	99,7	0,0	-0,5	1,6
November 2011	4,3	-4,7	11,7	2,9	0,3	10,6	89,0	42,7	98,6	0,0	-0,3	0,9
November 2012	3,0	-5,5	10,4	3,5	0,3	10,6	86,2	49,7	98,8	0,0	-0,4	0,9
Desember 2010	-10,2	-18,5	2,8	3,3	0,3	8,3	83,8	54,2	96,6	0,2	-0,3	2,8
Desember 2011	0,4	-8,1	10,8	3,3	0,2	13,0	83,2	38,4	98,4	0,2	-0,5	2,4
Desember 2012	-5,4	-15,3	5,2	3,2	0,0	8,5	85,4	58,9	96,5	0,1	-0,4	2,2

*Stabilitet (ΔT) uttrykker temperaturforskjellen mellom 2 og 10 meters høyde. Positiv verdi = stabile luftmasser (inversjon, "lokk"), negativ verdi = ustabile luftmasser (gode blandingsforhold i luftmassene).

** Temperaturmålingene, spesielt ved høye temperaturer, blir forstyrret av tett vegetasjon rundt målestasjonen.

Datakilde: Oslo kommune ved Bymiljøetaten

Tabell B. Antall overskridelser* av grenseverdier i forurensningsforskriften (kap 7).

Faste 24-timersmidler for PM₁₀ og timemidler for NO₂.

Merk at data for 2012 ikke er endelig kvalitetssikrede.

Komp.	Målestasjon	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Nov. 2012	Des. 2012
PM ₁₀	Kirkeveien	43	25	23	13	15	6	12	10	13	14	0	0
PM ₁₀	Alnabru	53	38	39	50	31	(11)	17	13	18	(15)	-	0
PM ₁₀	Manglerud	70	41	48	21	16	21	15	7	10	11	0	0
PM ₁₀	Skøyen	(24)	22	23	8	19	4	3	27 ^a	11	1	0	0
PM ₁₀	Sofienbergp.		(2)	23	28	10	(1)	8	8	19	3	0	0
PM ₁₀	Bygdøy allé			(5)	37	30	14	8	24	19	12	0	0
PM ₁₀	Hjortnes						(13)	19	21	17	23	2	4
PM ₁₀	RV4 Aker**		45	34	9	11	9	(8)	5	7	6	1	0
PM ₁₀	Smestad**				(4)	14	18	19	15	15	11	(0)	1
PM ₁₀	Åkebergveien								(6)	21	(7)	0	0
NO ₂	Grønland	(24)	0	-	(6)	0	0	9	20	23	0	0	0
NO ₂	Kirkeveien	0	0	2	13	1	1	2	21	26	1	0	0
NO ₂	Alnabru	43	32	36	113	36	(9)	33	(34)	67	31	0	7
NO ₂	Manglerud	0	1	0	10	15	1	45	220	18	5	0	1
NO ₂	Bygdøy allé						(3)	(32)	(39)	(51)	16	0	0
NO ₂	Hjortnes						(12)	57	142	94	27	0	0
NO ₂	RV4 Aker**		0	0	5	0	0	(1)	1	8	0	0	0
NO ₂	Smestad**				(0)	2	0	0	4	11	0	(0)	0
NO ₂	Åkebergveien								(2)	11	0	0	0

( ) Under 80 % datadekning. Kan ikke sammenlignes direkte med andre verdier.

- Ute av drift.

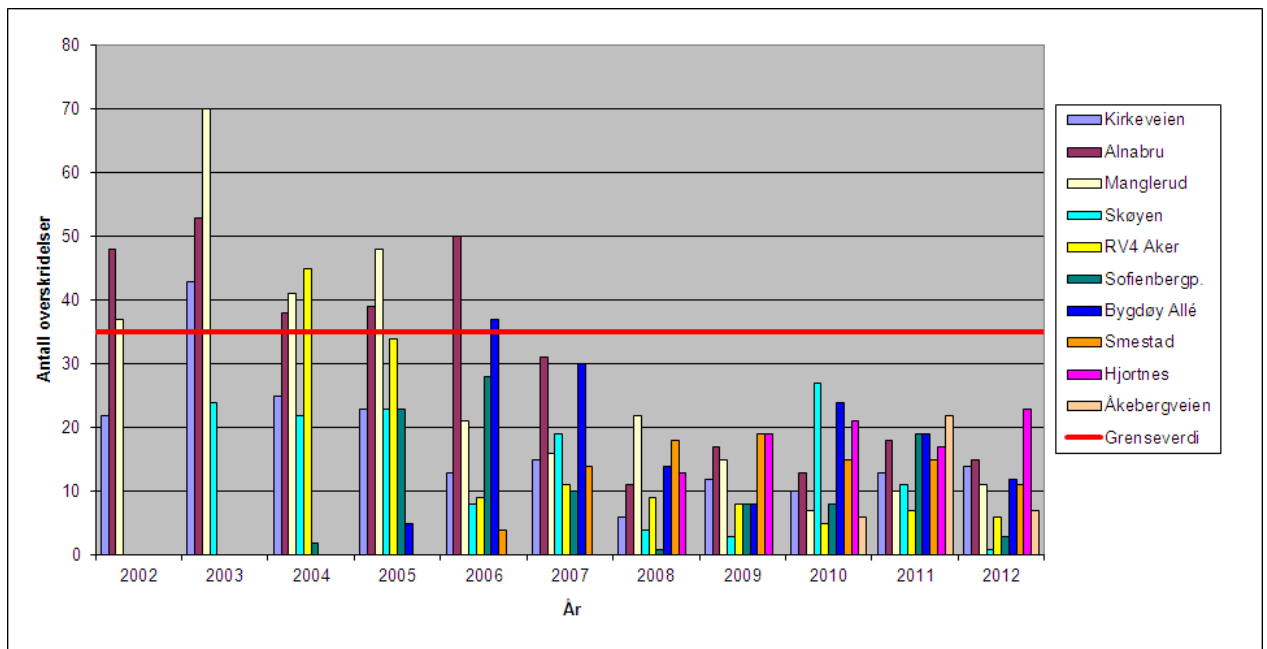
* Totalt antall overskridelser for året. Grenseverdier: Døgnmiddel PM₁₀ på 50 µg/m³ skal ikke overskrides mer enn 35 døgn i året (f.o.m. 2005). Timemiddel NO₂ på 200 µg/m³ skal ikke overskrides mer enn 18 timer pr. år (f.o.m. 2010).

** Måler i perioden oktober – april.

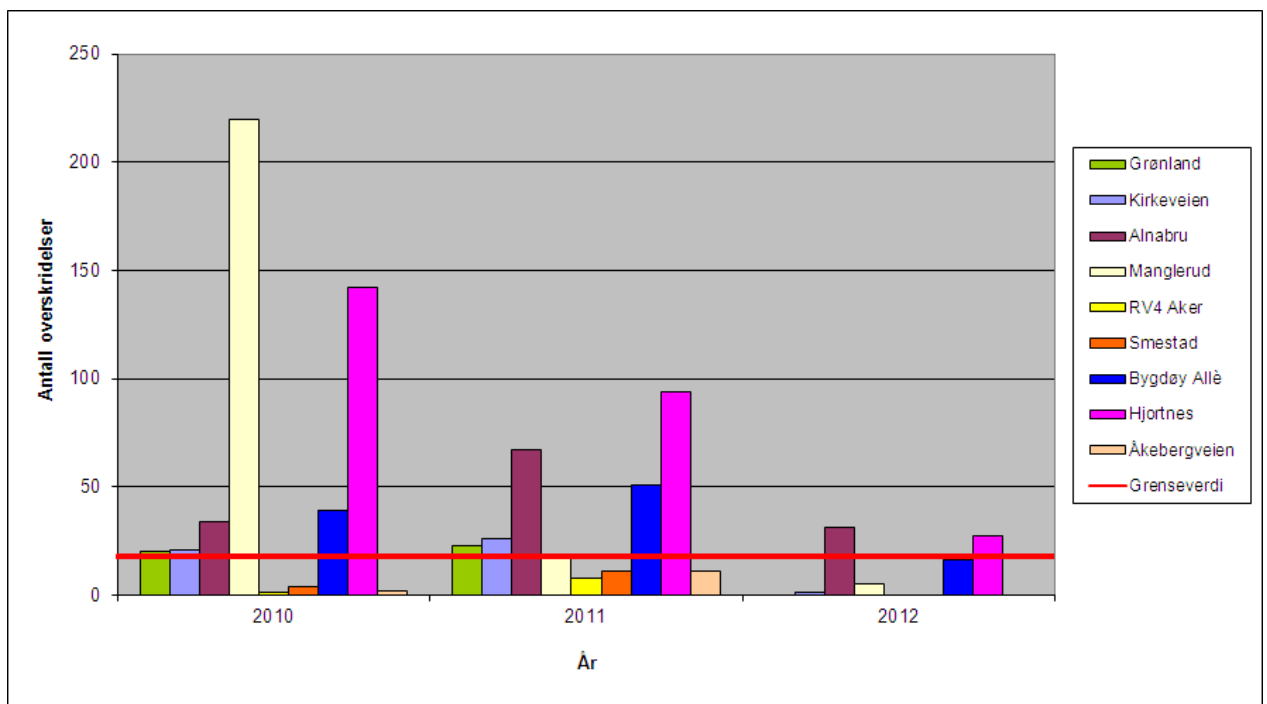
^a Ni av overskridelsene skyldes anleggsarbeid ved siden av målestasjonen vår/sommer 2010.

Datakilder: Statens vegvesen og Oslo kommune ved Bymiljøetaten

Figur 3. Antall overskridelser av forurensningsforskriftens grenseverdi for døgnmiddel av PM₁₀ (svevestøv) i perioden 2002 til 2012.

Figur 4. Antall overskridelser av forurensningsforskriftens grenseverdi for timemiddel av NO₂ (nitrogendioksid) de siste tre årene. Variasjonen mellom årene skyldes meteorologiske forhold.

Tabell C. Årsmiddel* av PM₁₀ og NO₂.

Merk at data for 2012 ikke er endelig kvalitetssikrede.

Komp.	Målestasjon	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PM ₁₀	Kirkeveien	..	26	25	26	30	27	26	24	25	21	23	21	21	17
PM ₁₀	Alnabru	..	..	29	31	32	29	29	31	28	(28)	24	23	24	(23)
PM ₁₀	Manglerud	..	..	..	..	..	..	30	27	25	24	23	22	20	18
PM ₁₀	Skøyen	..	..	..	..	..	..	26	23	22	19	19	24	23	18
PM ₁₀	Sofienbergp.	..	..	..	..	..	(22)	26	(28)	22	(17)	20	21	21	17
PM ₁₀	Bygdøy allé	..	..	..	..	..	..	..	31	28	25	23	24	26	21
PM ₁₀	Hjortnes	..	..	..	..	..	..	..	..	..	(32)	25	25	22	21
PM ₁₀	Åkebergveien**	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	(18)	22	(16)
NO ₂	Grønland	40	32	38	38	-	(34)	-	(39)	38	39	39	41	40	33
NO ₂	Kirkeveien	..	..	..	37	42	40	39	42	41	38	41	43	46	39
NO ₂	Alnabru	..	..	44	45	46	44	41	52	45	(48)	47	(51)	54	49
NO ₂	Manglerud	..	..	..	..	..	..	43	54	47	47	58	61	44	44
NO ₂	Bygdøy allé	..	..	..	..	..	..	..	..	..	(60)	(76)	(74)	(75)	60
NO ₂	Hjortnes	..	..	..	..	..	..	..	..	..	(65)	56	62	51	47
NO ₂	Åkebergveien**	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	(36)	42	36

( ) Under 80 % datadekning. Kan ikke sammenlignes direkte med andre verdier.

*Grenseverdier: Årsmiddel PM₁₀ på 40 µg/m³ innen 2005. Årsmiddel NO₂ på 40 µg/m³ innen 2010.

** Stasjon ikke opprettet

- Ute av drift.

** Siden juni 2010.

Datakilder: Statens vegvesen og Oslo kommune ved Bymiljøetaten

Figur 5. Årsmiddelkonsentrasjoner (i mikrogram per kubikkmeter) av NO₂ på utvalgte stasjoner de siste ti årene. Den røde horisontale streken angir forurensningsforskriftens grenseverdi som trådte i kraft fra 2010.

